

GRAFIKA KOMPUTEROWA I ANIMACJA

Dr inż. Sławomir Samolej
D102 C, tel: 865 1766,
email: ssamolej@prz-rzeszow.pl
www: mail.prz-rzeszow.pl/~ssamolej

Wymagania wstępne:

- **Znajomość programowania w języku C**

Program zajęć

Wykład:

1. Wprowadzenie do grafiki komputerowej, programowania w Windows,
2. Formaty plików graficznych,
3. Standard OpenGL – aplikacja Windows+ OpenGL, prymitywy graficzne,
4. Standard OpenGL – transformacje przestrzenne,
5. Standard OpenGL – oświetlenie sceny,
6. Standard OpenGL – teksturowanie,
7. Standard OpenGL – krzywe i powierzchnie, grafika komputerowa w grach.

Laboratorium:

1. Programowane Windows
2. Formaty plików graficznych
3. Tworzenie siatek
4. Transformacje przestrzenne
5. Oświetlenie sceny
6. Teksturowanie
7. Krzywe i powierzchnie parametryczne

Literatura

1. **Richard S. Wright jr, Michael Sweet: „OpenGL™ Księga eksperta”, Helion 1999.**
2. **Kevin Hawkins, Dave Astle: „OpenGL. Programowanie gier”, Helion 2003.**
3. **Charles Petzold: „Programowanie Windows”, wydawnictwo RM, 1999.**
4. **Sławomir Samolej: „Grafika komputerowa” – materiały laboratoryjne.**
5. **„OpenGL Programming Guide” (www.opengl.org).**
6. **„OpenGL Reference Manual” (www.opengl.org).**
7. **Mason Woo, Jackie Neider, Tom Davis: „OpenGL™ Programming Guide”, Addison-Wesley 1996.**
8. **Edward Angel: „Interactive Computer Graphics: A Top-Down Approach with OpenGL™”, Addison-Wesley 1997.**
9. **Ron Fosner: „OpenGL™ Programming for Windows and Windows NT”, Addison-Wesley Developers Press, 1997.**
10. **Jan Zabrodzki (red.): „Grafika komputerowa metody i narzędzia”, WNT 1994**

Przydatne odnośniki

- <http://mail.prz-rzeszow.pl/~ssamolej>

OpenGL:

- <http://www.opengl.org>
- <http://www.sgi.com/software/opengl>
- <http://www.codeproject.com/opengl>

Programowanie gier:

- <http://www.gamedev.net>
- <http://nehe.gamedev.net>
- <http://www.gametutorials.com>

(po polsku):

- <http://warsztat.pac.pl>

Narzędzia programowe

- **Biblioteka OpenGL (wbudowana w Windows – bezpłatna)**
- **Dowolny kompilator C/C++ na platformę Windows (stosowany będzie Microsoft Visual C++ 6.0)**
- **Istnieją także implementacje OpenGL na:**
 - **Linux**
 - **Unix**

Warunki uzyskania zaliczenia

- **Uczestnictwo w zajęciach laboratoryjnych.**
- **Zaliczenie połowy kolokwiów z zajęć laboratoryjnych.**

Definicje i zastosowania

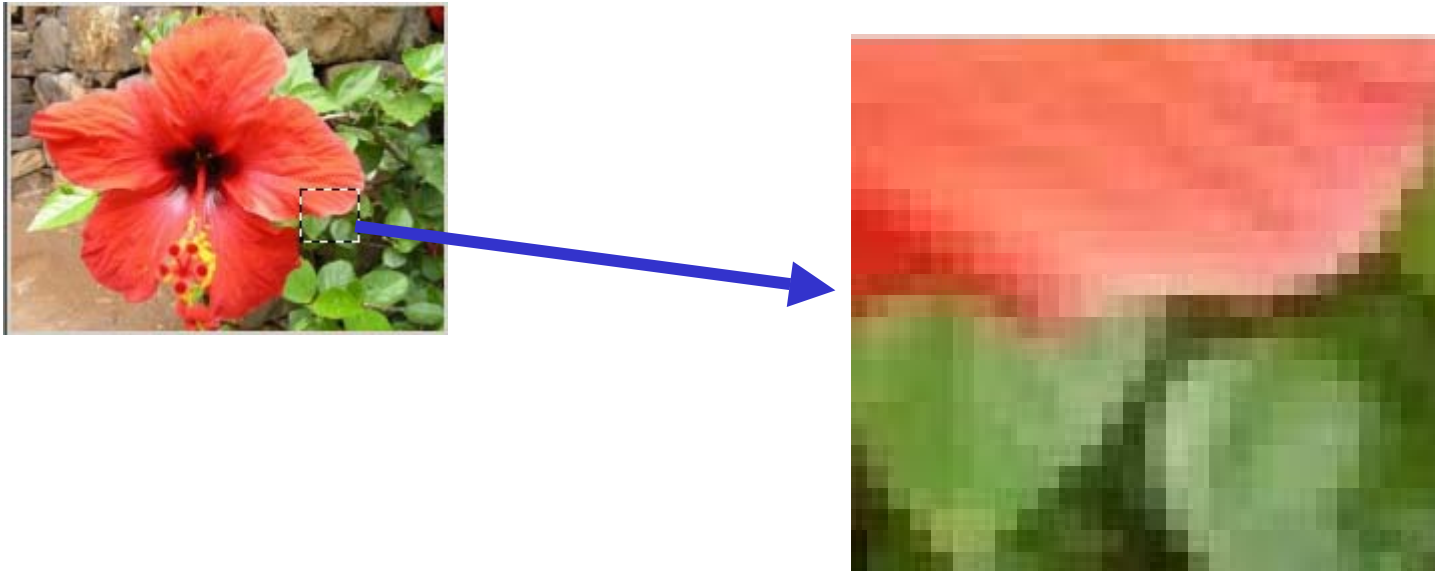
GRAFIKA KOMPUTEROWA, *inform.* metody wykonywania i przetwarzania obrazów graf. za pomocą programów komputerowych; obejmuje m.in. algorytmy umożliwiające graf. przedstawianie obiektów trójwymiarowych, ich przekształcenia i animację. (Encyklopedia PWN)

Zastosowania grafiki komputerowej:

- Wyświetlanie informacji (medycyna, nauka, przemysł, zarządzanie),
- Projektowanie (aplikacje CAD),
- Symulacje (np. symulatory lotu, gry komputerowe, rzeczywistość wirtualna),
- Interfejsy użytkownika.

Grafika rastrowa

- **Obraz składa się z tablicy (rastra) elementów lub pikseli**
- **Każdy piksel odpowiada pewnemu obszarowi obrazu**

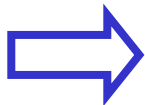
- **Piksele są gromadzone w pamięci obrazu (ang. frame buffer)**
- **Głębokość pamięci obrazu określa się przez ilość bitów, które służą do opisanego koloru piksela**
(1 – obraz czarno – biały; 8 – 256 kolorów; 32 – ponad 4 miliony kolorów)
- **Rozdzielczość określa ilość pikseli zawartych w pamięci obrazu i decyduje o poziomie szczegółowości obrazu.**

Łańcuch przekształceń odwzorowujących przestrzeń na urządzeniu rastrowym

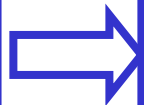
Wierzchołki

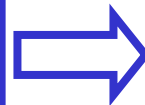
Transformacje
przestrzenne

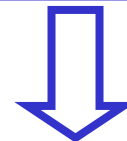
Obcinanie

Projekcja

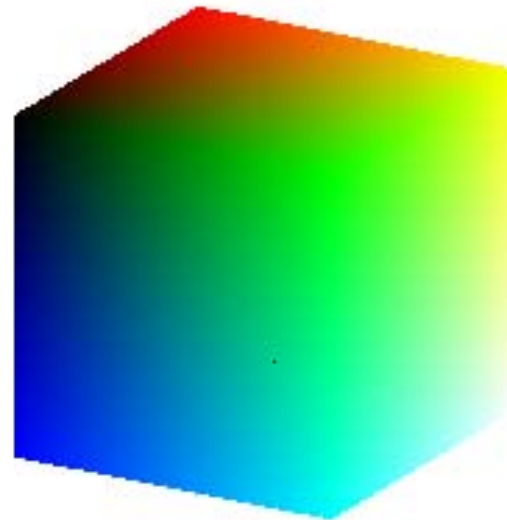
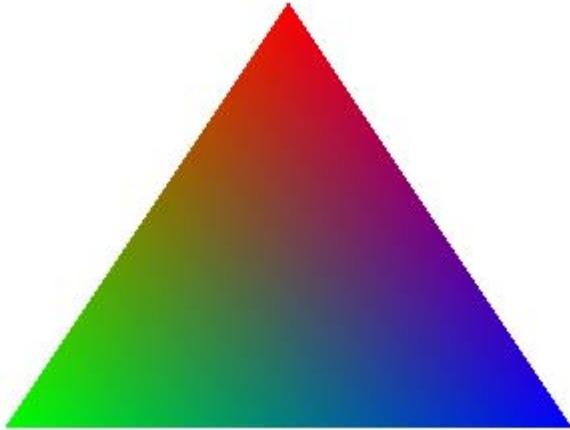

Rasteryzacja

Piksele

Odwzorowywanie kolorów – Model RGB

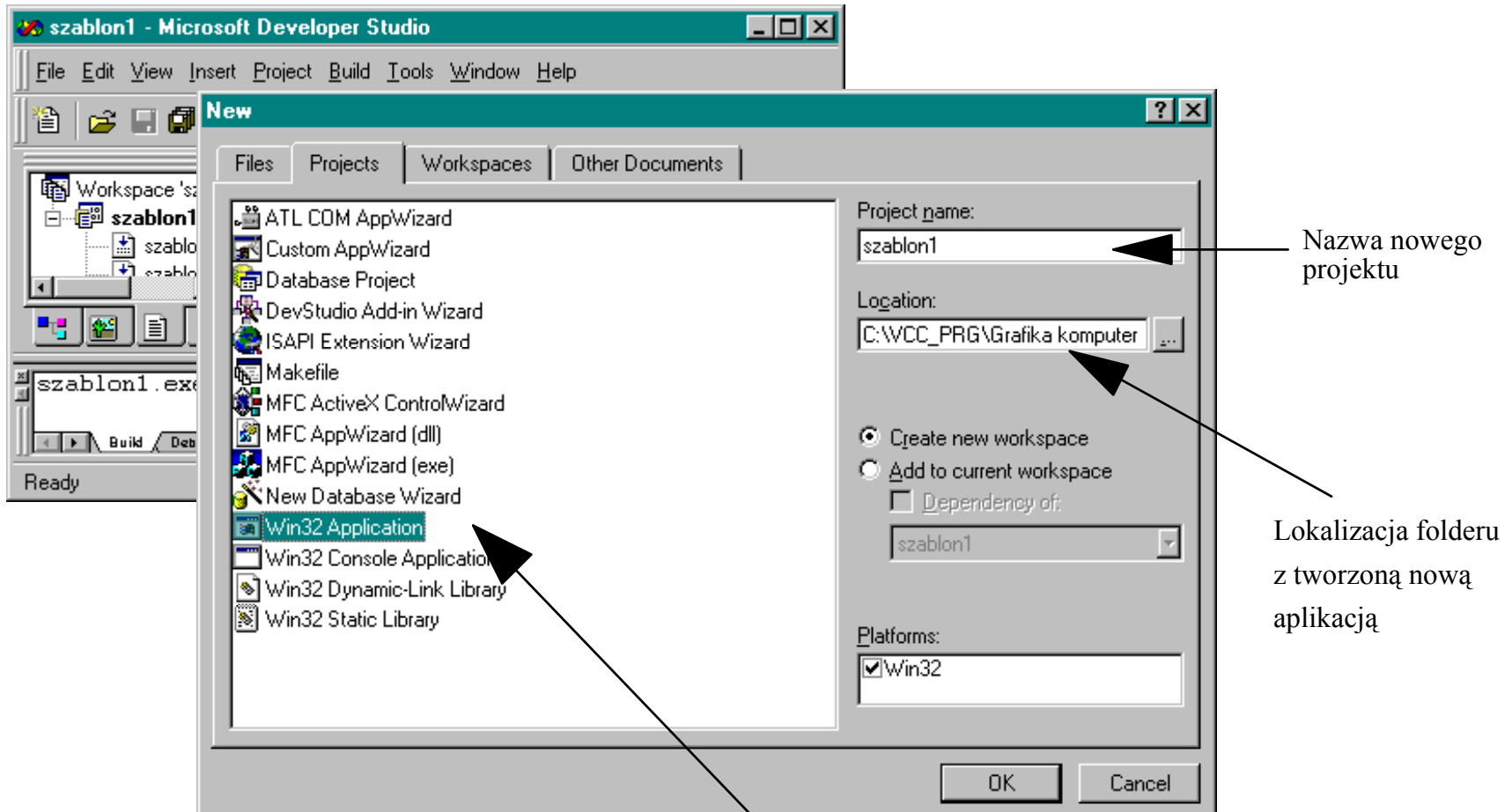
Programowanie Windows - etapy tworzenia aplikacji

- 1. Utworzenie nowego folderu przeznaczonego na pliki należące do projektu wraz z plikiem projektowym zawierającym dane na temat kompilowania i konsolidowania programu.**
- 2. Wykorzystanie środowiska programowania do utworzenia zasobów aplikacji (menu, ikony, okna dialogowe, paski narzędzi, bitmapy, klawisze skrótów, zasoby tekstowe) i dołączenie pliku z zasobami do pliku projektowego.**
- 3. Utworzenie plików źródłowych z funkcjami sterującymi aplikacją oraz dołączenie ich do pliku projektowego.**
- 4. Kompilacja, konsolidacja i uruchomienie programu.**

Programowanie Windows - tworzenie projektu

1. File -> New

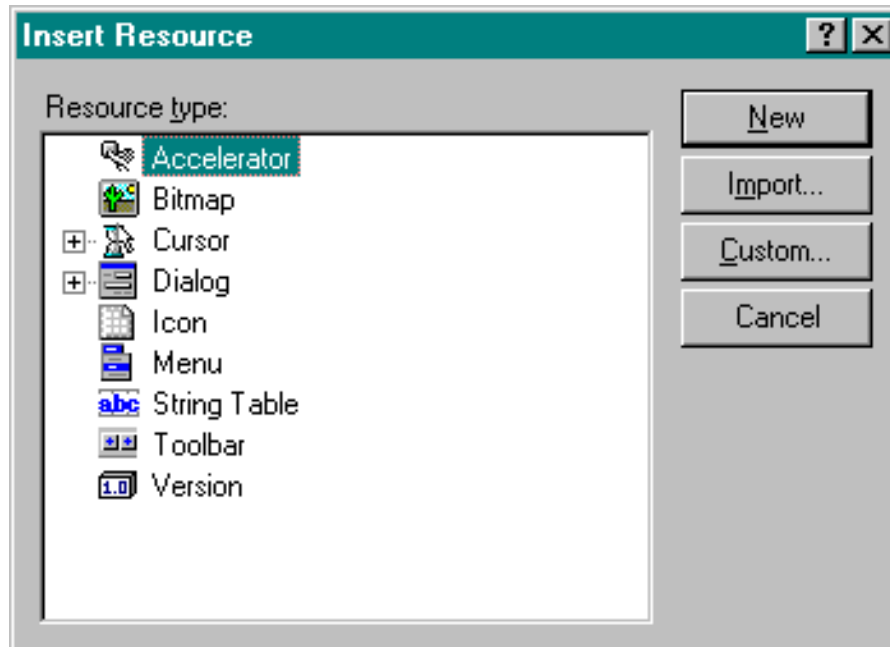
2. Zakładka „Projects”, wybrać Win 32 Application

Wybór typu tworzonej aplikacji

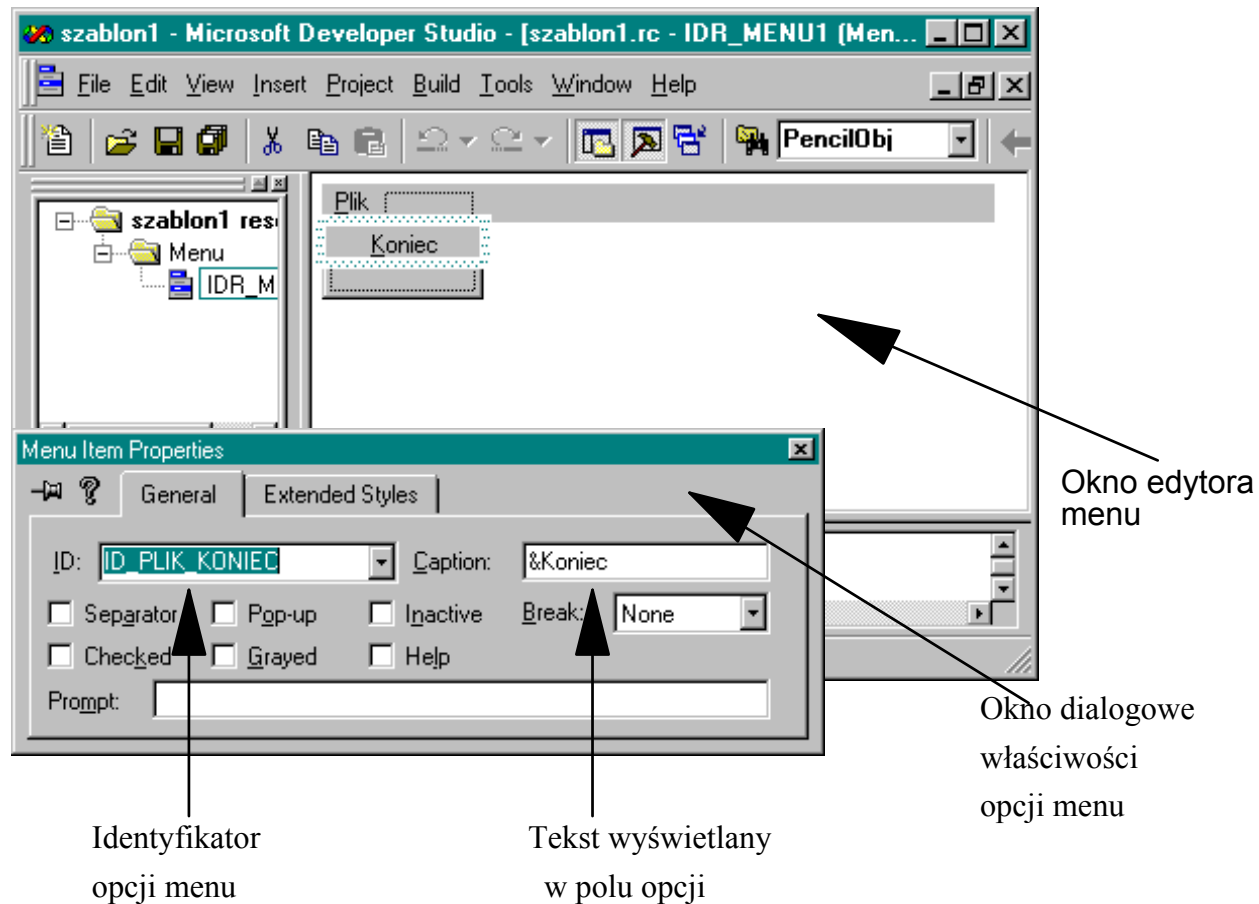
Programowanie Windows - generowanie zasobów

1. Insert -> Resource, wybrać menu

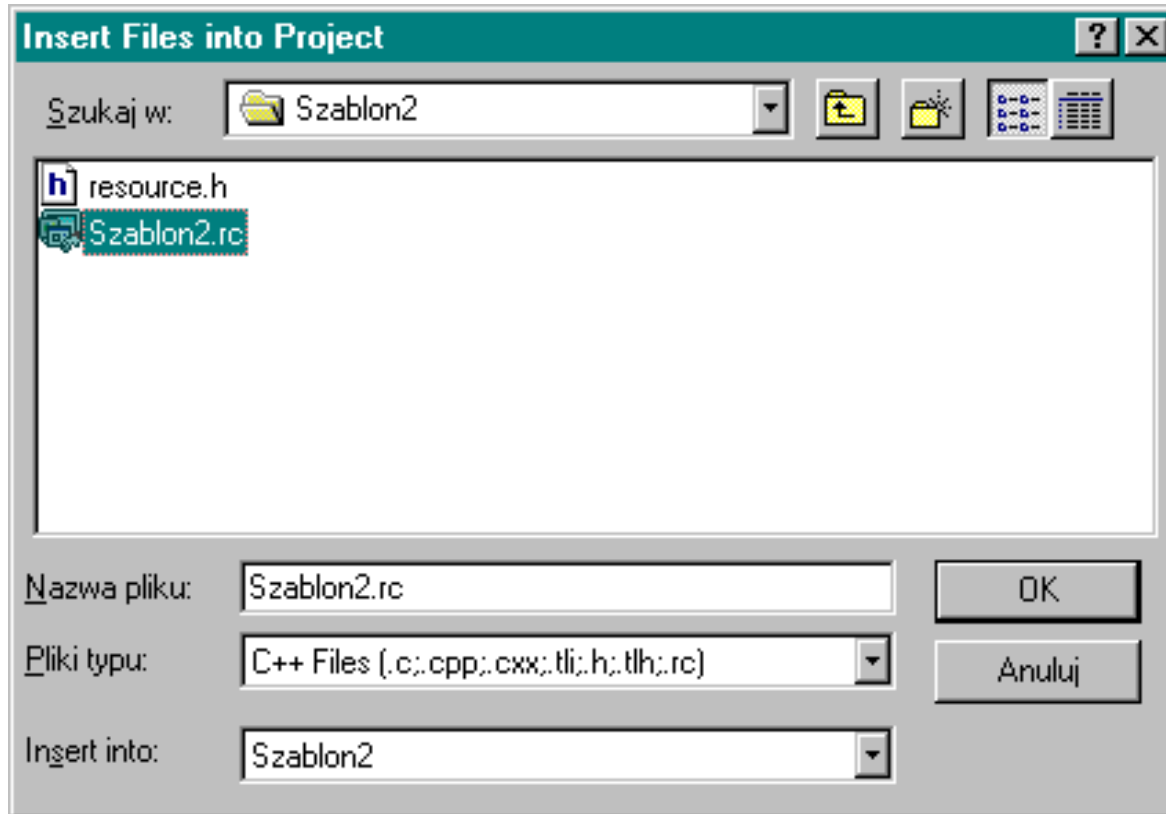
Programowanie Windows - generowanie zasobów

2. Zdefiniować kolejne opcje menu, zwrócić uwagę na identyfikatory
3. Zachować plik *script1.rc* w folderze projektu

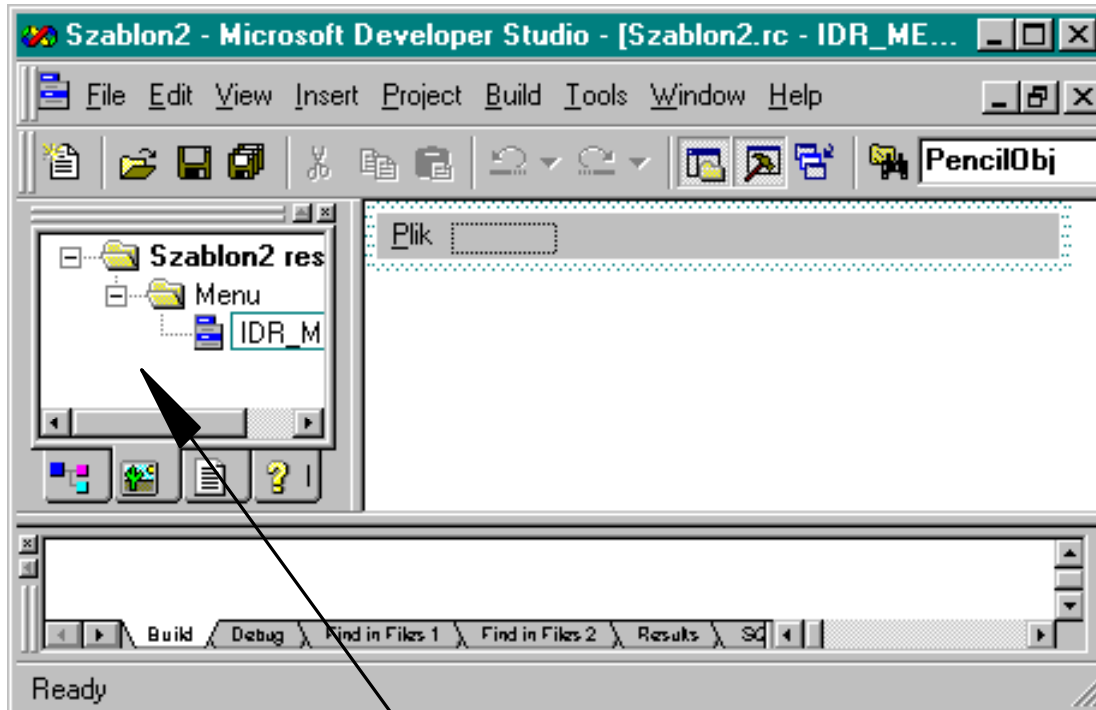
Programowanie Windows - generowanie zasobów

4. Dołączyć plik ze zdefiniowanymi zasobami do projektu (Project -> Add To Project -> Files, wybrać *Script1.rc*)

Programowanie Windows - generowanie zasobów

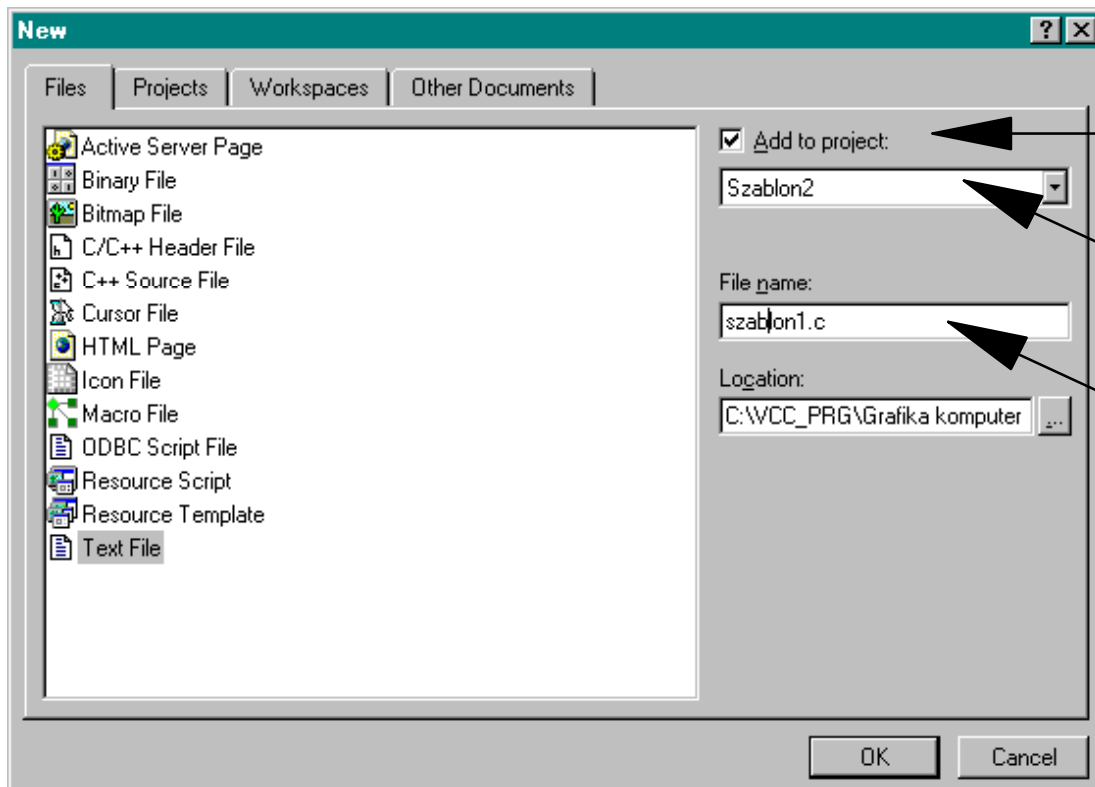
5. W oknie projektu dostępne są zasoby

Okno "Workspace"

Programowanie Windows - tworzenie plików źródłowych

1. File -> New
2. Zakładka „Files”, wybrać C++ Source File
3. Podać nazwę pliku oraz wskazać, że ma być dołączony do projektu

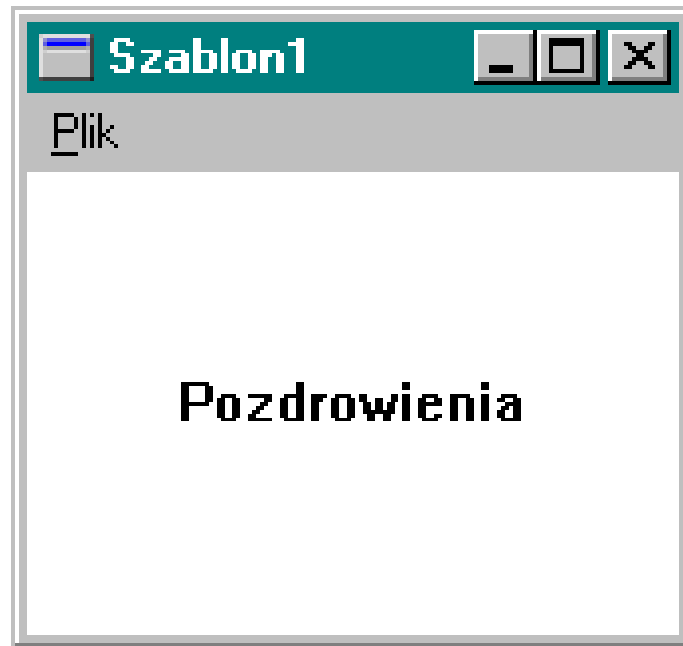

Pole wyboru zezwolenia na dołączenie tworzonego pliku tekstowego do projektu

Nazwa projektu, do którego będzie włączony tworzony plik

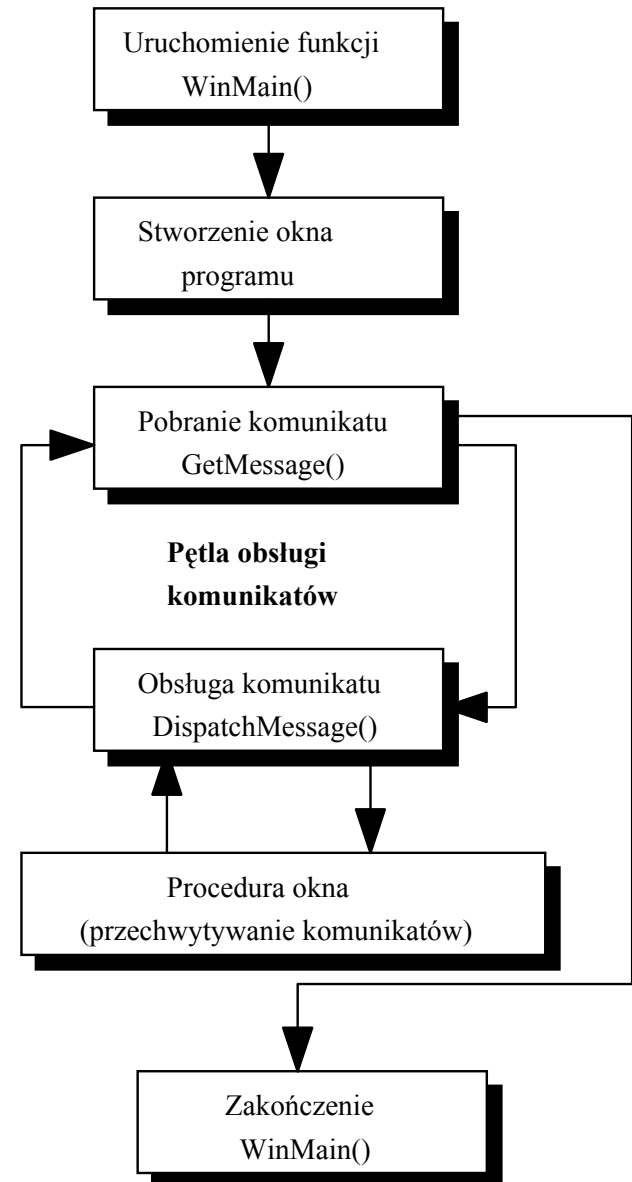
Pole nazwy nowego pliku tekstowego

Programowanie Windows - okno przykładowej aplikacji

Aplikacja Windows – fazy wykonywania programu

1. Punkt startowy – funkcja WinMain()
2. Rejestrowanie klasy okna
3. Tworzenie okna
4. Wyświetlanie okna
5. Pętla komunikatów
6. Procedura okna

Aplikacja Windows – Punkt startowy – funkcja WinMain()

```
#define STRICT          // żądanie ścisłego przestrzegania
                        // zgodności typów w programie
#include <windows.h>    // plik nagłówkowy funkcji API
                        // Windows

LRESULT CALLBACK WndProc(HWND, UINT, WPARAM, LPARAM);
                        // Prototyp głównej funkcji
                        // obsługi głównego okna

    programu
// Główna funkcja programu:
int WINAPI WinMain
(   HINSTANCE hInstance,    // uchwyt instancji programu
    HINSTANCE hPrevInstance, // 0
    PSTR szCmdLine,        // linia komend
    int iCmdShow)          // początkowy stan programu
```

Aplikacja Windows – rejestracja klasy okna

```
WNDCLASS wndclass; // struktura do konstruowania klasy okna

// Tworzenie klasy głównego okna:
wndclass.style=CS_HREDRAW|CS_VREDRAW; // styl klasy okna
wndclass.lpfnWndProc=WndProc; // nazwa głównej procedury
// sterującej okna
wndclass.cbClsExtra=0; // dodatkowy obszar pamięci
wndclass.cbWndExtra=0; // dodatkowy obszar pamięci
wndclass.hInstance=hInstance; // instancja programu
wndclass.hIcon=LoadIcon(NULL, IDI_APPLICATION);
// ikona klasy okien
wndclass.hCursor=LoadCursor(NULL, IDC_ARROW); // kształt kursora
wndclass.hbrBackground=(HBRUSH)GetStockObject(WHITE_BRUSH);
// kolor tła
wndclass.lpszMenuName=MAKEINTRESOURCE(IDR_MENU1);
// przyłączone MENU
wndclass.lpszClassName=szAppName; // indywidualna nazwa
// klasy okna

RegisterClass(&wndclass); // zarejestrowanie klasy
```

Aplikacja Windows – tworzenie okna

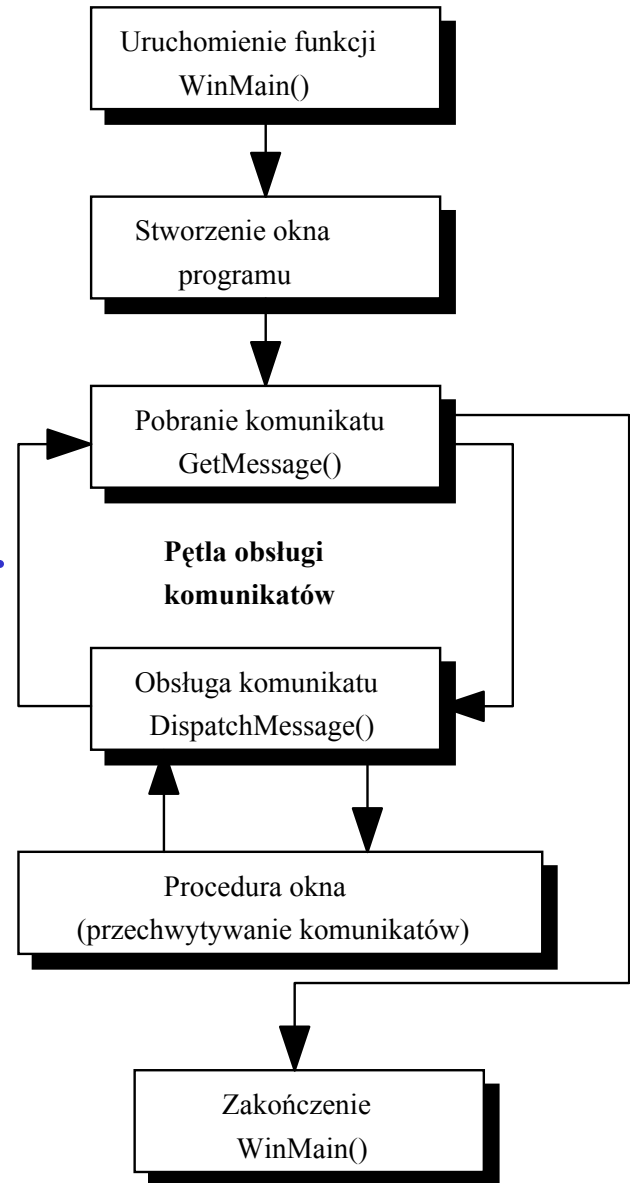
```
hwnd=CreateWindow(  
    szAppName,           // Nazwa klasy okna  
    "Szablon1",         // Napis w pasku tytułu  
    WS_OVERLAPPEDWINDOW, // Styl okna  
    CW_USEDEFAULT,      // położenie okna x  
    CW_USEDEFAULT,      // położenie okna y  
    CW_USEDEFAULT,      // wysokość okna  
    CW_USEDEFAULT,      // szerokość okna  
    NULL,               // uchwyt do okna rodzica  
    NULL,               // uchwyt do menu lub identy-  
                       // fikator okna dziecka  
    hInstance,          // uchwyt do instancji programu  
    NULL                // uchwyt do danych tworzących okno  
);
```

Aplikacja Windows – wyświetlenie okna

```
ShowWindow(hwnd, iCmdShow) ; // przygotuj okno do wyświetlenia  
UpdateWindow(hwnd) ; // wyślij pierwszy komunikat WM_PAINT
```

Aplikacja Windows – pętla komunikatów

```
while (GetMessage (&msg, NULL, 0, 0))  
{  
    TranslateMessage (&msg);  
    DispatchMessage (&msg);  
}  
return msg.wParam;
```


Aplikacja Windows – procedura okna

```
LRESULT CALLBACK WndProc( WND hwnd,
                          UINT iMsg,
                          WPARAM wParam,
                          LPARAM lParam)
{
    switch(iMsg)
    {
        case WM_CREATE:
            // obsłuż komunikat WM_CREATE i zwróć sterowanie
        case WM_SIZE:
            // obsłuż komunikat WM_SIZE i zwróć sterowanie
        case WM_COMMAND:
            // obsłuż komunikat WM_COMMAND i zwróć sterowanie
        case WM_DESTROY:
            // obsłuż komunikat WM_DESTROY i zwróć sterowanie
        case WM_PAINT:
            // obsłuż komunikat WM_PAINT i zwróć sterowanie
        case WM_CHAR:
            // obsłuż komunikat WM_CHAR i zwróć sterowanie
        default:
            return DefWindowProc(hwnd, iMsg, wParam, lParam) ;
    }
}
```

Aplikacja Windows – rysowanie okna

```
case WM_PAINT: // Komunikat przychodzi w przypadku konieczności
               // "odmalowania" lub namalowania okna

               // Wymaż okno, uzyskaj kontekst urządzenia:
HDCPaint=BeginPaint(hwnd, &PaintStruct);

               // Pobierz rozmiary obszaru roboczego okna
GetClientRect(hwnd, &rect);

               // Umieść centralnie w oknie tekst:
DrawText(HDCPaint, "Pozdrowienia", -1, &rect,
         DT_SINGLELINE|DT_CENTER|DT_VCENTER);

               // Zakończ rysowanie:
EndPaint(hwnd, &PaintStruct);
return 0;
```

Aplikacja Windows – obsługa poleceń menu

```
case WM_COMMAND:    // Komunikat przychodzący po wybraniu
                    // opcji menu itp
    switch(LOWORD(wParam))
    {
        // Wybrano opcję menu Plik->Koniec:
        case ID_PLIK_KONIEC:
            DestroyWindow(hwnd) ;
            return 0;
    }
    return 0;
```

Aplikacja Windows – zakończenie pracy programu

```
case WM_DESTROY:           // Komunikat przychodzący gdy okno
                           // ma być zniszczone
    PostQuitMessage(0);
    return 0;
```

Aplikacja Windows - tworzenia okna dialogowego

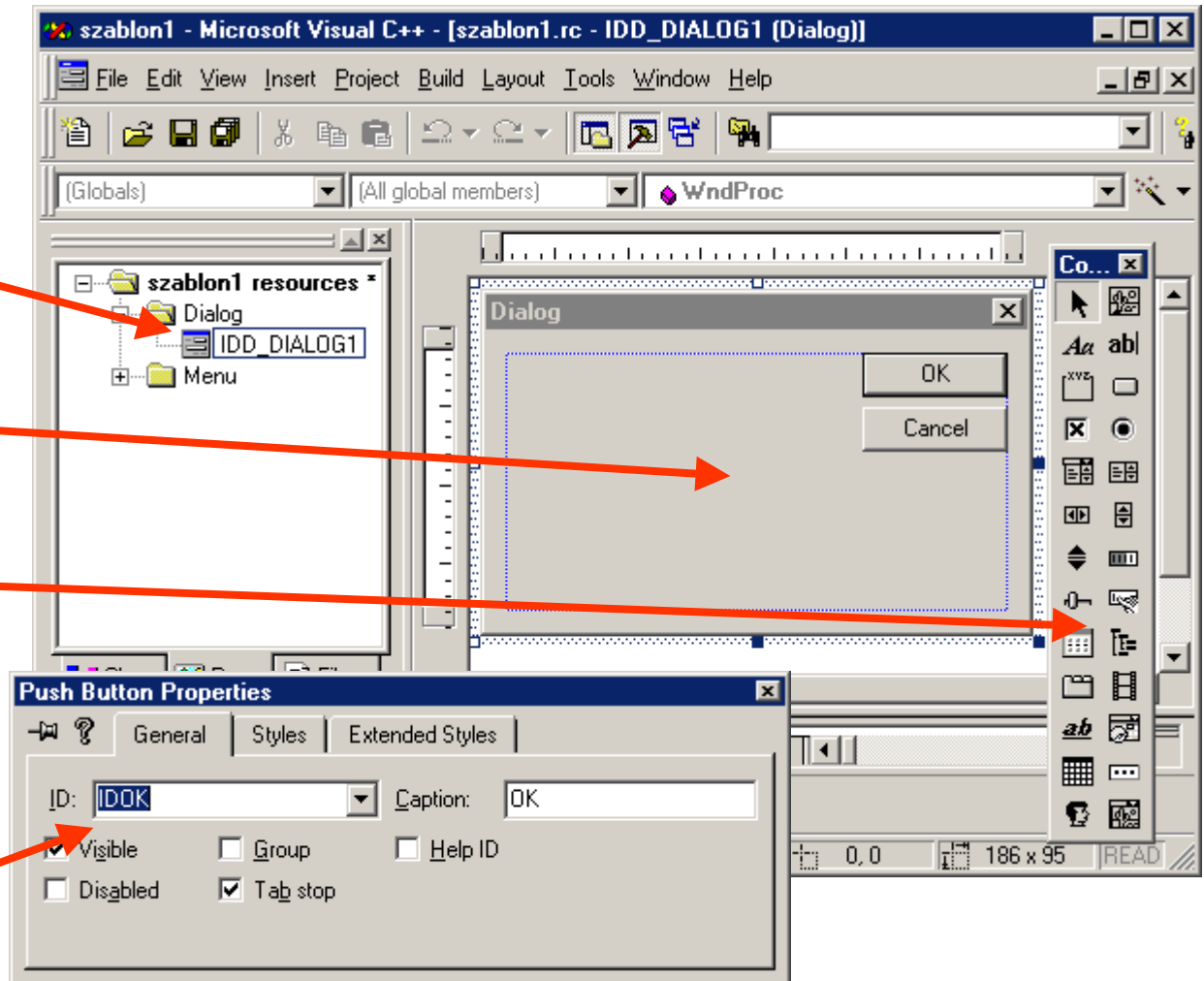
1. Insert -> Resource, wybrać dialog, new

Dołączony nowy zasób
(IDD_DIALALOG!)

Edycja okna dialogowego

Dostępne kontrolki okna
dialogowego

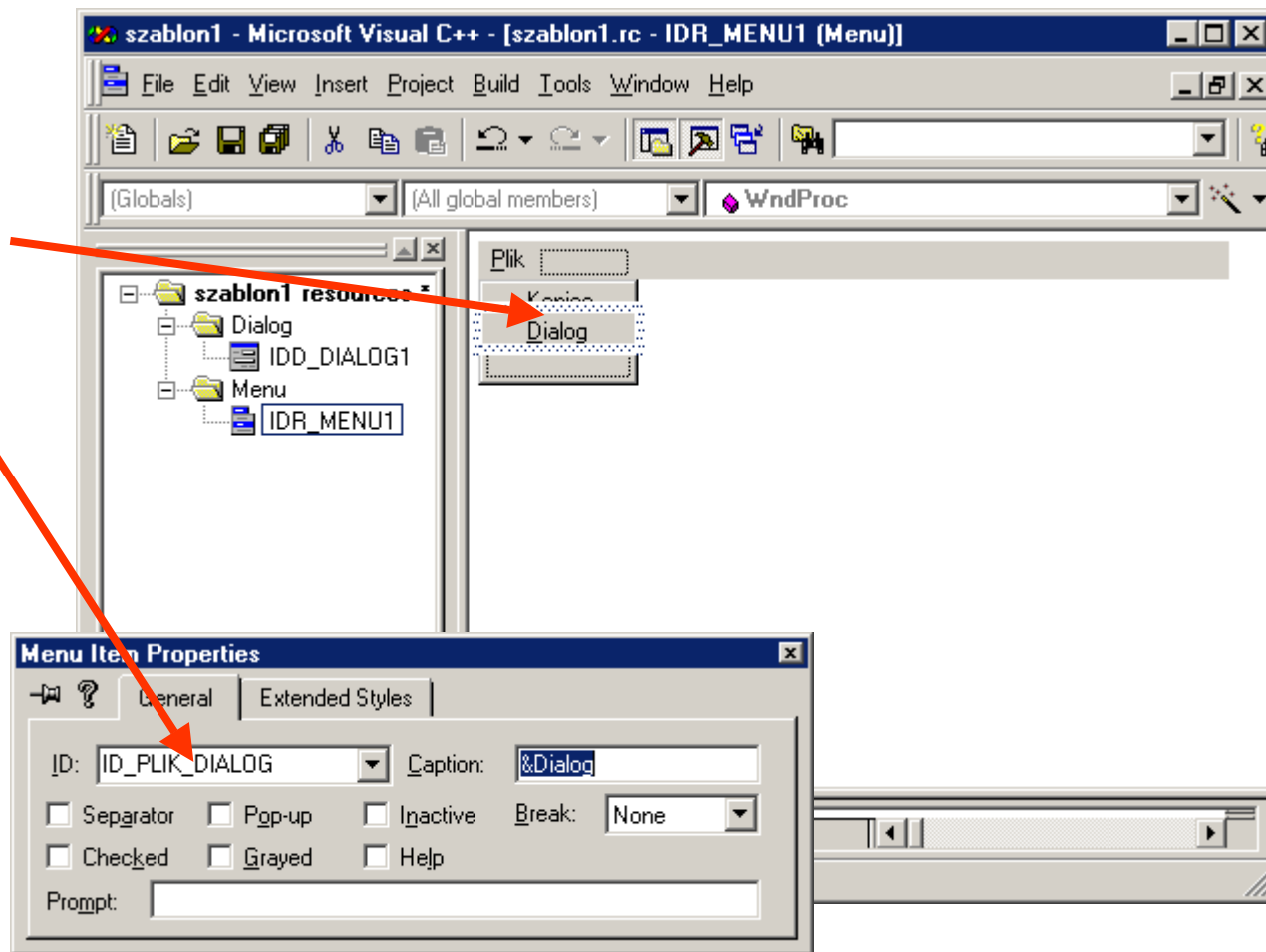
Identyfikator przycisku OK

Aplikacja Windows - tworzenia okna dialogowego

2. Uzupełnienie menu

Dołączona nowa opcja:
Dialog (ID_PLIK_DIALOG)

Aplikacja Windows - tworzenia okna dialogowego

3. Uzupełnienie procedury okna

```
BOOL CALLBACK AboutDlgProc (HWND, UINT, WPARAM, LPARAM) ;
                                // Prototyp funkcji obsługi
                                // okna dialogowego

LRESULT CALLBACK WndProc
    (HWND hwnd, UINT iMsg, WPARAM wParam, LPARAM lParam)
{ //...
    static HINSTANCE hInstance; // Zmienna do zachowania instancji
    switch (iMsg)
    { case WM_CREATE:           // Zachowanie instancji
        hInstance = ((LPCREATESTRUCT) lParam) -> hInstance;
        return 0;
    case WM_COMMAND:
        switch (LOWORD (wParam) )
        { case ID_PLIK_KONIEC: DestroyWindow (hwnd); return 0;
          case ID_PLIK_DIALOG: // Wywołanie procedury okna
            DialogBox (hInstance, MAKEINTRESOURCE (IDD_DIALOG1) ,
                hwnd, AboutDlgProc); return 0;
        }
    }
    return 0;
//... }
```

Aplikacja Windows - tworzenia okna dialogowego

4. Utworzenie procedury okna dialogowego

```
BOOL CALLBACK AboutDlgProc (HWND hDlg, UINT message,
                            WPARAM wParam, LPARAM lParam)
{
    switch (message)
    {
        case WM_INITDIALOG: // Zapewnienie wyświetlenia dialogu
            return TRUE;
        case WM_COMMAND:    // Obsługa kontrolek
            switch (LOWORD (wParam))
            {
                case IDOK:
                case IDCANCEL:
                    EndDialog(hDlg, 0);
                    return TRUE;
            } break;
    }
    return FALSE;
}
```